

Vergaderjaar 1993-1994

23 470

Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van de Invorderingswet 1990 in verband met de herziening van het stelsel van administratieve boeten en van het fiscale strafrecht

Nr. 5

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 3 februari 1994

De vaste Commissie voor Financiën¹, belast met het voorbereidend onderzoek naar het wetsvoorstel, heeft ter voorbereiding van de schriftelijke gedachtenwisseling oproepen geplaatst in de Nederlandse Staatscouranten van 5 en 26 november 1993 om de commissie te voorzien van schriftelijke reacties op het wetsvoorstel. Naar aanleiding van deze oproep ontving de commissie 9 commentaren. Zij spreekt haar erkentelijkheid uit voor deze commentaren die hebben bijgedragen aan haar meningsvorming. Een overzicht van de door de commissie ontvangen commentaren is als appendix aan dit verslag toegevoegd. De commissie heeft de eer over haar voorlopige bevindingen als volgt verslag uit te brengen.

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hadden met grote waardering kennis genomen van het initiatief van de bewindslieden tot het instellen van de Adviescommissie Herziening fiscaal boetenstelsel (de naar haar voorzitter genoemde Commissie-Van Slooten) alsmede van de inhoud van het door de adviescommissie uitgebrachte rapport. Zij betreurden het slechts dat naast een oud-raadsheer en een oud-hoogleraar ook niet een oud-belastingadviseur deel heeft uitgemaakt van de commissie. Inbreng vanuit ervaring met de praktijk van alledag achtten zij van groot belang.

De leden van de fractie van de Partij van de Arbeid hadden kennis genomen van bovenvermeld wetsvoorstel.

Zij beoordeelden dit voorstel enerzijds tegen de achtergrond van de uit 1983 daterende moties op dit terrein (17 050 nr. 13 en nr. 17) en anderzijds vanuit de invalshoek van de rechtsbescherming van de belastingplichtige. Hoewel de administratieve boete steeds meer als een strafrechtelijke vervolging wordt gezien menen deze leden dat de zogenaamde niet-ordeboete daaraan niet gelijk gesteld kan worden en dat de benadering op dit punt in het wetsvoorstel op zichzelf acceptabel is.

¹ Samenstelling:

Leden: Van Houwelingen (CDA), Schutte (GPV), De Korte (VVD), Tommel (D66), Linschoten (VVD), voorzitter, Paulis (CDA), Van Rey (VVD), Vermeend (PvdA), Brouwer (GroenLinks), G. H. Terpstra (CDA), Melkert (PvdA), ondervoorzitter, Smits (CDA), Reitsma (CDA), Vreugdenhil (CDA), Vriens-Auerbach (CDA), Van Rijn-Vellekoop (PvdA), Van der Vaart (PvdA), G. de Jong (CDA), Yberna (D66), A. de Jong (PvdA), Kersten (PvdA), Van Heemst (PvdA) en R. van Middelkoop (PvdA).
Plv. leden: Leers (CDA), Van Dis (SGP), Van Erp (VVD), Groenman (D66), Weisglas (VVD), Gerritse (CDA), Van Hoof (VVD), Schoots (PvdA), Rosenmöller (GroenLinks), Hillen (CDA), Van Traa (PvdA), Wolters (CDA), Van de Camp (CDA), Ramlal (CDA), Van der Hoeven (CDA), Van Zijl (PvdA), Verspaget (PvdA), Van Iersel (CDA), Wolffensperger (D66), vacature PvdA, Van Otterloo (PvdA), Leerling (RPF) en Van Nieuwenhoven (PvdA).

De leden van de VVD-fractie hadden met belangstelling kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. Zij waren van mening dat een grondige herziening van het verouderde fiscale boeterecht nodig is, zeker in het licht van de gegroeide behoefte aan rechtsbescherming.

De leden van de fracties van D66, SGP en RPF hadden met belangstelling van het wetsvoorstel kennis genomen. De leden van de SGP-fractie merkten daarbij op dat een herziening van het boetestelsel op zichzelf is toe te juichen. Ondanks deze positieve grondhouding maakten zij van de gelegenheid gebruik voor het stellen van enkele vragen.

2. Verhouding tot mensenrechtenverdragen

De leden van de CDA-fractie zeiden dat gelet op de door hen zo gewenste rechtsbescherming van de burger het opleggen van een boete bij een primitieve aanslag een moeilijke operatie te blijven vinden. Efficiency bij de uitvoering te combineren met het respecteren van mensenrechtenverdragen is niet eenvoudig.

Naar het oordeel van de leden van de CDA-fractie merkt dr. M. W. C. Feteris (Coopers en Lybrand) in zijn brief van 23 november 1993 terecht op dat nog niet alle twijfel is uitgesloten over het antwoord op de vraag of artikel 6 van het Europese Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) het opleggen van hoge administratieve boetes wel toelaat. De heer Feteris noemt schrappen bij nota van wijziging van de boete van f 10 000 in het wetsvoorstel tot wijziging van de Colportagewet (kamerstuk 21 547, nr. 7). Hieruit blijkt dat de regering niet zeker is van haar zaak op dit punt. Hoewel de leden van de CDA-fractie het gewenst achtten dat thans reeds wordt nagedacht over een volledige strafrechtelijke afdoening via een aantal aparte fiscale strafrechters, waren zij niettemin van oordeel dat de thans in het wetsvoorstel vastliggende systematiek na de door deze leden hierna nader te behandelen gewenste aanpassing een kans zou moeten hebben.

De heer Feteris stelt in zijn reeds geciteerde brief dat ingevolge artikel 15 van het Internationale Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) een tweede feitelijke instantie in fiscale boetes zeker noodzakelijk is. De leden van de CDA-fractie vernamen gaarne de reactie van de bewindslieden terzake.

De leden van de PvdA-fractie stelden dat het wetsvoorstel de mogelijkheid introduceert tot het opleggen van een boete van 100 percent bij de definitieve aanslagregeling indien met opzet of grove schuld de aangifte, dan wel onjuist of onvolledig is gedaan.

Deze leden merkten in de eerste plaats op dat de Hoge Raad het bestaande boetestelsel als geoorloofd aanmerkt en dat ook andere bij het EVRM aangesloten landen vergelijkbare boetesystemen kennen. Ook de Commissie-Van Slooten meent dat dit stelsel gehandhaafd kan blijven mits de procedure bij de administratie met voldoende waarborgen is omgeven. Deze leden vroegen zich af of dit laatste inderdaad in voldoende mate het geval is.

De leden van de VVD-fractie hadden evenwel een algemene visie op de betekenis van de mensenrechtenverdragen voor een stelsel van (fiscale) administratieve boetes gemist en vroegen daarnaar. Voorts hadden zij geconstateerd dat de regering zelf niet is ingegaan op de belangrijkste voorvraag bij de uitwerking van een administratief boetestelsel, of boetes voor zwaardere vergrijpen überhaupt buiten de rechter om kunnen worden opgelegd binnen het kader van het EVRM. Zij vroegen of het in de ogen van de regering de voorkeur zou verdienen elke twijfel over de rechtmatigheid van deze boetes weg te nemen. Tevens vroegen zij of hieromtrent internationaal overleg heeft plaatsgevonden. De leden van de

VVD-fractie uitten hun zorgen voor het geval het risico intreedt dat deze wijze van boeteoplegging in zekere gevallen onverbindend wordt verklaard. Daarmee zou een wettelijke leemte kunnen ontstaan in de fraudebestrijding. Zij vroegen de regering hierop nader in te gaan.

De leden van de D66-fractie merkten op dat het valt te betreuren dat volgens de Commissie-Van Slooten niet met zekerheid kan worden gezegd dat het opleggen van zware boeten verenigbaar is met artikel 6 van het EVRM.

3. Reacties naar aanleiding van de oproep in de staatscourant

De leden van de CDA-fractie zouden het op prijs stellen indien de bewindslieden ook zouden willen reageren op de kleine specifieke opmerkingen gemaakt door de dr. M. W. C. Feteris in zijn eerder vermelde brief (met verwijzing naar zijn proefschrift uit 1993: «Fiscale administratieve sancties en het recht op een behoorlijk proces»).

De leden van de PvdA meenden dat – met verwijzing naar dezelfde brief – er naar hun oordeel fundamentele kritiek op (onderdelen van) dit wetsvoorstel geleverd is. De leden van de PvdA-fractie achtten het gewenst indien bij de memorie van antwoord wordt ingegaan op de fundamentele kritiek als bedoeld in deze brief. Daarbij vroegen zij tevens naar de budgettaire en personele gevolgen van het voorstel van de heer Feteris om boven een bepaald bedrag de boete toch door de rechter te laten vaststellen.

Ook de leden van D66 vroegen de regering een reactie op het uitgebreide en gemotiveerde commentaar van dr. M. W. C. Feteris op het onderhavige wetsvoorstel. Deze leden wezen erop dat de Nederlandse Orde van belastingadviseurs in haar commentaar op het wetsvoorstel heeft aangegeven zich onder meer aan te sluiten bij dit commentaar.

De leden van de D66-fractie vroegen de regering eveneens om een reactie op het ingekomen commentaar van de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs.

4. Consequenties voor andere overheden

De leden van de CDA-fractie waren verontrust door de brieven van de zijde Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen. Het instellen van een aparte boete-inspecteur bij iedere gemeente lijkt organisatorisch niet te verwezenlijken. Deze leden vroegen of de wet het mogelijk maakt terzake een regionaal samenwerkingsverband aan te gaan of dat bijvoorbeeld de boete-inspecteur een personeelslid wordt van de Unie van Waterschappen respectievelijk de Vereniging van Nederlandse Gemeenten?

De leden van de fracties van PvdA, VVD en D66 en SGP vroegen eveneens aandacht voor de reacties van VNG en de Unie van Waterschappen, waarbij deze organisaties aangeven dat er geen aandacht is besteed aan de consequenties voor de heffing door lokale overheden. De leden van de VVD-fractie vroegen of er reeds overleg over is gevoerd. De leden van de SGP-fractie stelden vast dat evenmin aandacht is besteed aan de consequenties aan eventuele aanpassingen in de Gemeentewet en de Waterschapswet.

De leden van de verschillende fracties verzochten de regering alsnog aandacht te besteden aan de positie van gemeenten en waterschappen.

5. Hoofdpijnen van het wetsvoorstel

5.1. Onderscheid tussen verzuimboeten en vergrijpboeten

De leden van de SGP-fractie constateerden dat de regering de administratieve fiscale sancties heeft onderverdeeld in twee categorieën, de verzuim- en vergrijpboeten. Deze leden konden zich in deze onderscheiding vinden, voor zover deze betrekking heeft op de «lichte» en «zware» vergrijpen. Deze leden waren van mening dat beide categorieën boeten onder de beschrijving vallen van «criminal charge» uit artikel 6 van het EVRM. Des te meer was het voor deze leden onbegrijpelijk dat er op sommige punten verschillen van procedurele aard optreden tussen de verzuim- en de vergrijpboeten. Zij zouden daarop bij de afzonderlijk onderwerpen nog terugkomen.

De fiscus moet soms kiezen, namelijk als voor een gedraging zowel een verzuimboete als een vergrijpboete zou kunnen worden opgelegd, constateerde het lid van de fractie van de RPF. Die keuze brengt mee – aldus de memorie van toelichting – dat als eenmaal een verzuimboete is opgelegd, niet daarna een vergrijpboete kan worden opgelegd. De keuze voor een verzuimboete sluit terecht een eventuele latere keuze voor een vergrijpboete uit. De laatste zin van de memorie van toelichting op bladzijde 39, paragraaf Samenloop, stelt dat het omgekeerde ook geldt. Wat is hiervan de reden? Het is logisch dat, indien is gekozen voor de lichte verzuimboete, de fiscus niet later (indien ze nog eens goed naar de feiten kijkt) alsnog kan kiezen voor de zwaardere vergrijpboete. Dan had de fiscus maar zorgvuldiger moeten zijn. Maar de fiscus kan ook termen aanwezig achten om bijvoorbeeld een te late betaling als een vergrijp aan te merken. Gevolg is een zware vergrijpboete. Een nadere verdediging van belanghebbende kan tot het inzicht leiden dat opzet of grove schuld toch niet kan worden bewezen door de boete inspecteur. De vergrijpboete moet dus vervallen. Belastingplichtige heeft echter wel te laat betaald, hetgeen op zichzelf al veelal aanleiding geeft tot in ieder geval een verzuimboete. Maar deze boete kan niet meer worden opgelegd omdat immers al een vergrijpboete was opgelegd. Hij vroeg of hij een en ander juist inschatte en of de bewindslieden dit wel een gewenst effect achten. Is er aanleiding om de systematiek in dit verband nog aan te passen?

Het lid van de fractie van de RPF bracht onder de aandacht dat nog een andere samenloop denkbaar is. Kan tegelijkertijd – dus op eenzelfde aanslag – bijvoorbeeld een verzuimboete (bijvoorbeeld ex. artikel 67a) en een vergrijpboete (bijvoorbeeld ex. artikel 67d) worden opgelegd?

Is het juist dat ook tegelijk (dat wil zeggen over dezelfde periode) een boete ex artikel 67b en (bijvoorbeeld) ex. artikel 67f kan worden opgelegd? Komen deze boeten op één (naheffings)aanslag?

Of moet uit de memorie van toelichting worden geconcludeerd dat ook in de voorgaande situaties moet worden gekozen tussen of een vergrijpboete of een verzuimboete?

5.2. De reformatio in peius

Het standpunt over de reformatio in peius kwam de leden van de CDA-fractie juist voor, gelet op het feit dat in de meeste gevallen een beroep aan de rechter tot een forse boeteverlaging aanleiding geeft. Het uitsluiten van de reformatio in peius zou te vergelijken met een vergunning om de Eiger-Nordwand te beklimmen zonder gebruik te mogen maken van touwen. Het was hen daarom niet duidelijk waarom op dit punt afgeweken zou moeten worden van de gang van zaken in het commune strafrecht.

Deze leden zeiden er voor te voelen dat de fiscale rechter een bepaalde

zaak kan verwijzen naar de behandeling bij de commune strafrechter. De fiscale rechter kan geen straffen opleggen, terwijl in sommige gevallen boetes geen indruk maken en ten aanzien van de fiscale witte boorden-criminelen gevangenisstraf het meest afschrikwekkende is.

De leden van de PvdA-fractie stelden dat de Commissie-Van Slooten op goede gronden adviseerde de belastingrechter niet de mogelijkheid te geven de opgelegde boete te verhogen. De argumentatie in het wetsvoorstel om dit advies niet te volgen achtten zij niet overtuigend. In dit verband wezen deze leden erop dat het belastingrecht op dit moment deze mogelijkheid niet kent en dat voor zover bekend dit nimmer als een gemis is gezien. Overigens lijkt de voorgestelde bevoegdheid voor de fiscale rechter om een boete vast te stellen die hoger is dan de door de boete-inspecteur opgelegde boete niet te passen in de bestaande opzet van de belastingrechtspraak. Deze nieuwe bevoegdheid zou bovendien kunnen leiden tot een toeneming van de werkzaamheden van de rechterlijke macht.

De leden van de VVD-fractie vroegen de regering de introductie van de reformatio in peius te heroverwegen omdat de toegang tot de rechter hiermee in ernstige mate wordt belemmerd. De aangevoerde argumenten om dit beginsel in de wet op te nemen hadden hen niet overtuigd. Zij wezen in dit verband op de vaste gedragslijn in de belastingrechtspraak dat de (enkelvoudige) belasting en boete niet wordt verhoogd. Hen waren geen geluiden bekend dat dit in betekende mate tot onbedoeld gebruik heeft geleid. Voorts wezen zij op het gegeven dat in het fiscale procesrecht (nog) geen mogelijkheid bestaat van hoger beroep. Voorts wezen zij erop dat in het commune strafrecht de Officier van Justitie geen straf vaststelt, maar slechts een voorstel daartoe doet aan de rechter, terwijl de boete-inspecteur wel zelf de boete bij beschikking vaststelt. Deze vaststelling is – behoudens één beroepsmogelijkheid definitief. Zij vroegen waarom geen aansluiting is gezocht bij de Algemene Wet Bestuursrecht en de – bij hoge uitzondering toe te passen – mogelijkheid tot een veroordeling in de proceskosten van het bestuur teneinde daarmee een oneigenlijke gang naar de rechter te ontmoedigen.

De leden van de D66-fractie deelden de vrees van de Commissie-Van Slooten dat door de mogelijkheid van reformatio in peius het aan de belastingplichtige toekomende – in artikel 6 EVRM besloten liggende – recht op toegang tot de rechter in gevaar brengt. Een belastingplichtige die er rekening mee houdt dat de rechter de door de inspecteur opgelegde boete verzwart, kan gemakkelijk besluiten van de gang naar de rechter af te zien. De leden van de D66-fractie spraken hun voorkeur uit voor een aanpassing van het wetsvoorstel op dit punt. Is de regering daartoe bereid?

De leden van de SGP-fractie konden zich vinden in het gegeven dat artikel 29a de mogelijkheid opent dat de belastingrechter een boete eventueel kan verhogen. Het procedurele aspect van een dergelijke verhoging vereist naar de mening van deze leden de nodige zorgvuldigheid. Tegenover de belastingplichtige dient de nodige zorgvuldigheid betracht te worden. Met het oog hierop vroegen deze leden de regering om aan een reformatio in peius de voorwaarde te verbinden dat analoog aan artikel 424, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering niet dan met eenparigheid van stemmen hiertoe kan worden besloten. De argumenten die in de memorie van toelichting worden aangedragen om de verbinding met artikel 424 van het Wetboek van Strafvordering niet te leggen, kunnen deze leden niet overtuigen. Gaat de regering – door te stellen dat degene aan wie door de fiscus een boete is opgelegd goed kan bepalen binnen welke grenzen het oordeel van de fiscale rechter moet

vallen niet te gemakkelijk voorbij aan het gegeven dat het vaak fiscale leken zijn die in beroep komen?

5.3. De boete-inspecteur

De instelling van een aparte boete-inspecteur, in het voorlopig verslag bij het wetsontwerp 21 058 reeds door de leden van de CDA-fractie bepleit, zou naar hun mening een grote bijdrage kunnen geven aan een voorspoedig leven van deze wet. Dit is echter niet voldoende. De leden van de CDA-fractie wilden, met verwijzing naar het daarover gestelde in de memorie van toelichting, best aannemen dat het onrechtmatig verkrijgen van bewijs in strafrechtelijke zin gebruikt kan worden in het kader van de aanslagregeling. Waar het hen om ging was de vraag of in het kader van de aanslagregeling verkregen bewijs in het kader van de boete-oplegging kan worden gebruikt. Verzuimt iemand bijvoorbeeld om bij zijn aangifte op te geven dat hij in een auto van de zaak rijdt in de gedachte dat dit bij de administratieve afhandeling van zijn aangifte toch niet opvalt, dan heeft hij gereede aanleiding om de simpele vraag «Rijdt U in een auto van de zaak?» niet te beantwoorden. Een boete staat hem toch zeker te wachten.

Deze leden grepen hierbij terug op een reeds bij de behandeling van wetsvoorstel 21 058 naar voren gebrachte gedachte, die ook weerklank heeft gevonden bij de Raad van State, namelijk om het boetetraject niet gelijktijdig met het regelingstraject te doorlopen. Wanneer het boetetraject begint na de uitspraak op het bezwaarschrift bestaat er geen gevaar dat vragen in het kader van de regeling én in het kader van de controle worden gesteld.

Daarbij memoreerden deze leden dat ook los van de boete het arrest van de Hoge Raad van 10 februari 1988 (BNB 1988/273) de inspecteur dwingt zijn huiswerk goed te doen in de aanslagregelings- en bezwaarfase. Ook de organisatorische scheiding achtten deze leden in het voorstel zeer gewenst. De boete-inspecteur kan niet onderdeel zijn van een aanslag regelend team. Het boetebureau heeft op zijn minst een zelfstandige positie binnen een eenheid.

In de door deze leden voorgestelde systematiek is er ook sprake van een duidelijke caesuur die het ook uitvoerbaar maakt om in de gehele laatste fase de mogelijkheid te geven van rechtshulp en bijstand van een tolk. Ook de cautieplicht wordt duidelijk en kan dan zonder bezwaar gelden voor de aanvullende schriftelijke vragen te stellen door de boete-inspecteur.

De leden van de CDA-fractie zeiden zeker oog te hebben voor de proceseconomie. Maar wat wil men, bij samenvoeging zullen veel procedures volgen rondom de vermeende schending van met name artikel 6 EVRM. Terwijl in de door hen voorgestelde systematiek de feiten duidelijk zijn geworden voordat de boete-inspecteur zijn werk begint en deze dus veel gemakkelijker alsdan kan vaststellen of er sprake is van een strafbaar feit.

Voor de verzuimboete is de voorgestelde systematiek werkbaar, hoewel ook niet ideaal. Voor wat betreft de vergrijpboetes achtten de leden van de CDA-fractie een scheiding in de tijd en in de organisatie van de boete-inspecteur een *conditio sine qua non*.

De leden van de CDA-fractie zeiden dat naar hun oordeel duidelijk moet worden vastgelegd dat wanneer het gaat om op juridische gronden verdedigbare standpunten van belanghebbenden er geen plaats is voor het opleggen van boeten. Terzake van de waardering van onroerend goed behoeft dat in de toekomst geen problemen op te leveren. Ten aanzien van de waardering van incurante aandelen en andere incurante zaken als bijvoorbeeld octrooien hadden de leden van de CDA-fractie de neiging deze regeling uit te sluiten.

Teneinde de regelgeving zo veel mogelijk «artikel 6 EVRM-proof» te

maken, waren de leden van de CDA-fractie van mening dat alle waarborgen die dit artikel eist, ook van toepassing te laten zijn op verzuimboete. Zij verwezen hierbij naar bladzijde 4 van de brief van dr. M. W. C. Feteris.

Door zo veel mogelijk met standaard-formulieren en brochures te werken behoeft, aldus deze leden, geen onwerkbaar situatie te ontstaan.

De leden van de PvdA-fractie merkten op dat het wetsvoorstel de verantwoordelijkheid voor het opleggen van zowel verzuim- als vergrijpboeten aan de boete-inspecteur geeft. Dit houdt in dat de aanslagregelende ambtenaar niet langer verantwoordelijk is voor het opleggen van boeten. Hoewel de leden van de fractie van de PvdA dit voorstel in beginsel positief beoordelen zetten zij vraagtekens bij de in de memorie van toelichting gestelde onafhankelijkheid van de boete-inspecteur.

De leden van de PvdA-fractie vreesden dat het voor de boete-inspecteur moeilijk zal zijn inzicht te verkrijgen in de oorzaak van een onjuiste dan wel onvolledige aangifte. Deze moeilijkheid kan er toe leiden dat belastingplichtigen die ter goeder trouw zijn worden geconfronteerd met een boete bij de definitieve aanslag. Dit gevaar wordt versterkt door de stellingname in de memorie van toelichting dat de fiscus zich voor het bewijs van de aanwezigheid van opzet of grove schuld kan baseren op door de belastingplichtige niet ontzenuwde vermoedens. Deze stellingname kan er toe leiden dat belastingplichtigen die te goeder trouw zijn ten onrechte worden gecriminaliseerd. Naar het oordeel van deze leden biedt het voorliggende wetsvoorstel dan ook onvoldoende waarborgen voor een adequate rechtsbescherming voor deze belastingplichtigen.

In het wetsvoorstel wordt volgens de leden van de PvdA-fractie niet duidelijk gemaakt hoe gewaarborgd zal worden dat er een daadwerkelijke scheiding zal zijn tussen controle en opsporing. Zo'n scheiding achtten deze leden een noodzakelijke voorwaarde. In dit verband wordt in de memorie van toelichting opgemerkt dat de rechtsbescherming van de belastingplichtige als «verdachte» gaat gelden vanaf het moment dat de belastingplichtige wordt benaderd door de boete-inspecteur. Deze leden vroegen zich af op welke wijze zeker wordt gesteld dat in het geval de boete-inspecteur met het oog op de opgelegde boete nadere informatie van de belastingplichtige nodig heeft, deze informatie niet alsnog via de aanslagregelende ambtenaar wordt ingewonnen. Deze leden kwamen tot de voorlopige slotsom dat in het voorliggende wetsvoorstel onvoldoende waarborgen zijn geschapen voor een formele en materiële onafhankelijkheid van de boete-inspecteur.

De leden van de fractie van D66 constateerden dat door het wetsvoorstel de aanslagregelende ambtenaar niet langer verantwoordelijk is voor het opleggen van zowel verzuim- als vergrijpboeten. In de memorie van toelichting wordt hierover opgemerkt dat door deze scheiding tussen aanslagregelende ambtenaren en boete-inspecteurs beter tot uitdrukking wordt gebracht dat de «verdachte» belastingplichtige aanspraak kan maken op een bij die status passende regeling. Daarmee doelt de regering op de bijzondere waarborgen van de belastingplichtige als verdachte, zoals het zwijgrecht.

Op diverse plaatsen in de memorie van toelichting wordt de onafhankelijke functie-uitoefening van de boete-inspecteur genoemd. Kan de regering aangeven hoe gewaarborgd zal worden dat er een daadwerkelijke scheiding tussen controle en opsporing zal zijn. De regering gaat er immers van uit dat de in het kader van de belastingheffing verkregen gegevens toelaatbaar zijn als bewijsmateriaal in het strafprocesrecht of bij het opleggen van een vergrijpboete. Eveneens gaat de regering er van uit dat de hiervoor genoemde rechtsbescherming van de belastingplichtige als «verdachte» gaat gelden vanaf het moment dat de belastingplichtige

wordt benaderd door de boete-inspecteur. Kan de regering aangeven hoe kan worden voorkomen dat in het geval de boete-inspecteur met het oog op de boete-oplegging nadere informatie van de belastingplichtige nodig heeft, deze informatie niet alsnog langs de controleweg, dus via de aanslagregelende ambtenaar, wordt ingewonnen?

De leden van de fractie van D66 verwezen naar het commentaar van mr. Y. E. J. Geradts en mr. J. J. Vetter van 27 december 1993, (gepubliceerd in het maandblad Belastingbeschouwingen van januari 1994) waarin wordt voorgesteld om de separate bezwaar- en beroepsroute voor administratieve boeten te schrappen. Dit bevordert een eenvoudiger procedurele afwikkeling. Bepaald zou kunnen worden dat een bezwaarschrift tegen de administratieve boeteverlening niet separaat kan worden ingediend, doch moet worden geïmplementeerd in het bezwaarschrift tegen de aanslag zelf dat wordt gericht aan de inspecteur. De boete-inspecteur doet dan vervolgens uitspraak op het boete-element in het bezwaarschrift. Hoe oordeelt de regering over deze suggestie?

Daarnaast worden door de auteurs voorstellen gedaan die een verdergaande rechtsbescherming aan de belastingplichtigen bieden. Artikel 24A van de Algemene wet inzake rijksbelastingen zou daartoe kunnen worden aangevuld met een zinsnede die verduidelijkt dat een tegen de aanslag ingediend bezwaarschrift mede geacht wordt te betreffen de op hetzelfde aanslagbiljet vermelde administratieve boete en heffingsrente. De leden van de fractie van D66 vroegen hoe de regering hierover oordeelt? Kan de regering tevens aangeven of de boete-inspecteur op grond van het vertrouwensbeginsel is gebonden aan uitlatingen van de inspecteur ter zake van de boete?

De leden van de fractie van D66 constateerden dat het voorgestelde artikel 67d de mogelijkheid introduceert tot het opleggen van een boete van 100% bij de definitieve-aanslagregeling indien met opzet of grove schuld de aangifte niet, dan wel onjuist of volledig is gedaan. De grondslag voor de boete wordt gevormd door het bedrag van de aanslag, dan wel, indien verliezen in aanmerking zijn genomen, het bedrag waarop de aanslag zou zijn berekend zonder rekening te houden met die verliezen, een en ander voor zover het bedrag als gevolg van de opzet of de grove schuld van de belastingplichtige niet zou zijn geheven. Bij de Raad van Nederlandse werkgeversverbonden VNO en NCW bestaat de vrees dat de mogelijkheid tot het opleggen van een boete bij de regeling van de definitieve aanslag tot tal van aanvechtbare beslissingen zal leiden, omdat het voor de boete-inspecteur zeer moeilijk zal zijn inzicht te verkrijgen in de oorzaak van een onjuiste dan wel onvolledige aangifte.

Het is dan zeer wel mogelijk dat belastingplichtigen die te goeder trouw zijn, met een boete bij de definitieve aanslag worden geconfronteerd. Het handelen van belastingplichtigen kan dus ten onrechte gecriminaliseerd worden, hetgeen eerst achteraf zal blijken. Het voorgesteld artikel kan dus een aantasting van de rechtsbescherming van de belastingplichtigen betekenen.

Het verdient naar het oordeel van de leden van de D66-fractie dan ook de voorkeur om deze bepaling niet in het wetsvoorstel op te nemen. Is de regering daartoe bereid?

De leden van de SGP-fractie constateerden dat de boete-inspecteur vooral in het leven is geroepen om een zekere scheiding aan te brengen tussen het vaststellen van de aanslag en het opleggen van een boete. Deze leden konden zich in deze gedachtengang vinden en beaamden de stelling dat in een fiscale procedure de (schijn van) onpartijdigheid van de zijde van de fiscus dient te worden vermeden. Hieraan komt de figuur van de boete-inspecteur naar de mening van deze leden niet geheel tegemoet. Zo vroegen deze leden hoe de onpartijdigheid van de boete-inspecteur

kan worden gewaarborgd. In dit verband wezen deze leden erop dat de regering er vanuit gaat dat in het kader van belastingheffing verkregen gegevens toelaatbaar zijn als bewijs in een strafproces. Zij wezen in dit verband op het feit dat de boete-inspecteur zijn gegevens op basis waarvan hij een boete oplegt moet betrekken van de inspecteur. Is het gevaar niet aanwezig dat op deze wijze van een zekere partijdigheid sprake kan zijn?

5.4. *Het zwijgrecht en de cautie*

Om het zwijgrecht te waarborgen is in artikel 671, tweede lid geregeld dat de boete-inspecteur, voor dat het verhoor aanvangt, de belasting-inhoudingsplichtige meedeelt dat hij niet tot antwoorden is verplicht, zo stelden de leden van de PvdA-fractie. Deze verplichting geldt niet bij het stellen van schriftelijke vragen opdat, aldus de memorie van toelichting, dan het gevaar niet aanwezig is dat de verklaring onder druk van de omstandigheden wordt afgelegd. De leden van de fractie van de PvdA vroegen zich af of hierdoor het zwijgrecht niet illusoir wordt en dat daarbij inbreuk wordt gemaakt op de bijzondere waarborgen van de belastingplichtige als «verdachte», zoals het recht te zwijgen. In dit verband vroegen zij of dit recht niet met zich meebrengt dat het geldt voor alle gevallen waarin door de boete-inspecteur met het oog op het opleggen van een boete informatie aan de belastingplichtige wordt gevraagd. Zij vroegen zich tevens af of dit zwijgrecht niet al zou moeten gelden vanaf het moment van het corrigeren van het aangegeven inkomen. Kan er dan ook niet sprake zijn van een handeling van de belastingadministratie jegens de belastingplichtige, waaraan deze in redelijkheid de verwachting heeft kunnen ontlenuen dat de inspecteur een verhoging zal opleggen. Als voorbeeld noemden deze leden voorgestelde substantiële correcties naar aanleiding van een boekenonderzoek.

De leden van de VVD-fractie wezen op het commentaar van VNO en NCW. Het komt deze verbonden voor «dat het zeer wel mogelijk is dat belastingplichtigen die te goeder trouw zijn, met een boete bij definitieve aanslag worden geconfronteerd. Het handelen van belastingplichtigen kan dus ten onrechte gecriminaliseerd worden, hetgeen eerst achteraf zal blijken. De stigmatisering is dan evenwel een feit.» De leden van de VVD-fractie vroegen de regering op dit commentaar in te gaan en uitdrukkelijk te voorkomen dat de rechtsbescherming wordt aangetast.

Vervolgens vroegen de leden van de VVD-fractie waarom onder omstandigheden niet reeds in een eerder stadium dan pas bij daadwerkelijke inschakeling van de boete-inspecteur sprake kan zijn van een «criminal charge». Zij wezen erop dat ook de aanslagregelende ambtenaar jegens de betrokkene een handeling kan verrichten waaraan deze de redelijke verwachting kan ontlenuen dat de boete-inspecteur een aanslag zal opleggen. Zij doelden in dit verband ook op uitspraken van de Hoge Raad die aangeven dat reeds bij het politieverhoor van «criminal charge» sprake kan zijn, zonder dat het Openbaar Ministerie al bij de zaak betrokken is. Naar analogie zou dan ook reeds voordat de boete-inspecteur wordt ingeschakeld, sprake kunnen zijn van een «criminal charge».

In dit verband, mede gezien de samenhang van de boete-oplegging met het belastingdossier, vroegen de leden van de VVD-fractie of het zwijgrecht conform de EVRM-maatstaven wordt toegekend. Tevens vroegen zij of het verdragsrechtelijk wenselijk zou zijn ook bij schriftelijke vragen van de belastingdienst de cautie te geven. Tevens vroegen zij in hoeverre de informatieplicht jegens de belastinginspecteur op gespannen voet staat met het zwijgrecht jegens de boete-inspecteur. Er is immers niet wettelijk geregeld wanneer een dossier wordt overgedragen aan de boete-

inspecteur. Zij wezen erop dat beide inspecteurs onder hetzelfde afdelingshoofd vallen en dat in het voorkomende geval het zwijgrecht afhankelijk zou zijn van de hoedanigheid van de vragensteller. Vragen van de één zouden wel beantwoord moeten worden, vragen van de ander daarentegen niet. Het zwijgrecht tegenover de laatste verwordt tot een lege huls wanneer de eerste toch een antwoord kan afdwingen. Derhalve vroegen zij nog naar de mogelijkheid de boete-inspecteur hiërarchisch ondergeschikt te maken aan een «landelijke» boete-inspecteur en niet aan het hoofd van de eenheid. Zou de vereiste zelfstandigheid van de boete-inspecteur hiermee eerder beantwoorden aan het EVRM verdrag?

De leden van de fractie van D66 stelden dat de belastingplichtige die verdacht wordt van een feit dat met een administratieve of strafrechtelijke boete wordt bedreigd (hetgeen blijkt uit het feit dat hij door de boete-inspecteur wordt benaderd met vragen die gericht zijn op het opleggen van een boete) een beroep kan doen op het zwijgrecht, omdat het opleggen van een administratieve boete door de rechtspraak wordt gelijkgesteld met een strafvervolgning in de zin van de mensenrechtenverdragen.

Om te voorkomen dat het zwijgrecht illusoir wordt, is in het voorgestelde tweede lid van artikel 67I neergelegd dat de boete-inspecteur, voordat het verhoor aanvangt, de belasting-/inhoudingsplichtige meedeelt dat hij niet tot antwoorden is verplicht. De cautieplicht geldt niet bij het stellen van schriftelijke vragen. Volgens de regering is er dan geen gevaar dat de verklaring onder druk van de omstandigheden wordt afgelegd. In de diverse ingekomen commentaren op het wetsvoorstel wordt er echter op gewezen dat de belastingplichtige ook bij het stellen van schriftelijke vragen van mening kan zijn dat hij verplicht is de gestelde vragen te beantwoorden.

Hoe oordeelt de regering over het voorstel om de cautieplicht te laten gelden voor alle gevallen waarbij informatie aan de belastingplichtige wordt gevraagd met het oog op het opleggen van een boete?

De leden van de SGP-fractie constateerden dat de cautieplicht slechts bestaat in geval van een mondeling verhoor van de belastingplichtige. Gesteld wordt dat alleen in bij een directe confrontatie de belastingplichtige zich verplicht kan voelen op de gestelde vragen te antwoorden. Deze leden zagen echter niet in waarom een verplichting tot het beantwoorden van vragen niet kan bestaan in geval van schriftelijk gestelde vragen. Zij stelden vast dat de belastingplichtige geneigd zal zijn de hem schriftelijk gestelde vragen te vereenzelvigen met de reguliere vragenlijst van de belastingdienst, waar een verplichting bestaat tot het beantwoorden van alle vragen. Bovendien merkten deze leden op dat er wel een zwijgrecht bestaat met betrekking tot schriftelijk gestelde vragen. Wordt dit zwijgrecht bij schriftelijke vragen zonder dat gewezen wordt op dit recht geen lege huls, zo vroegen deze leden.

Het lid van de fractie van de RPF verklaarde dat erkend moet worden dat er een spanning bestaat tussen de informatiebehoefte van de fiscus, bijvoorbeeld ex artikel 47 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) en de rechtsbescherming van belastingplichtige. In het wetsvoorstel en de memorie van toelichting komt dat ook tot uitdrukking.

Toch wordt er op bladzijde 15 een wat al te gekunstelde voorstelling van zaken gegeven. Er staat: ..dat pas sprake zal zijn van een «criminal charge» wanneer de belastingplichtige benaderd wordt door de boete-inspecteur». Met andere woorden: dan pas treden de bepalingen in werking dat je niet aan je eigen veroordeling hoeft mee te werken.

Niettemin is het gebruikelijk dat al tijdens de periode van controle door de controleur het nodige aan materiaal wordt verzameld waarop later de correcties en de eventuele boete wordt gebaseerd. In die zin is belasting-

plichtige dus al (soms zeer actief) bezig om – weliswaar in het kader van het normale boekenonderzoek – aan zijn eigen veroordeling mee te werken. In die zin, aldus dit lid, lijkt het gestelde op bladzijde 15 hiermee op gespannen voet te staan. Er wordt al veel eerder in de onderzoeksfase materiaal verzameld dat uiteindelijk de basis is voor de boete. Dit lid vroeg daarom of niet al in een eerdere fase aan belanghebbende moeten worden meegedeeld dat mogelijk een boete wordt opgelegd en dat hij dus niet verplicht is om – actief – mee te werken aan het verstrekken van bepaalde informatie (bijvoorbeeld alleen aangaande het onderwerp waarvoor uiteindelijk mogelijk een boete kan worden opgelegd).

Achten, in het verlengde hiervan, de bewindsleden de scheiding tussen de «controleur» en de boete-inspecteur – als het gaat om het verzamelen van informatie waarop de uiteindelijke boete rust – niet nogal kunstmatig en legt het wetsvoorstel het moment waarop voor een belanghebbende de «bijzondere waarborgen» (vastgelegd in de verdragen) gaan gelden, niet te laat? Naar aanleiding van de reactie van de bewindsleden op opmerkingen van de Raad van State ter zake in het nader rapport op bladzijde 11, merkte dit lid nog op dat het uitspreken van een «intentie» aldaar of een voornemen van het instrueren van de ambtenaren van de Belastingdienst nog niet betekent dat wettelijk is voldaan aan verdrags-eisen.

5.5. *De inkeerregeling*

Kan de regering aangeven of de voorgestelde nieuwe inkeerbepaling van artikel 69 lid 4 AWR inhoudt dat ondanks inkeer van de belastingplichtige strafvervolgning op grond van artikel 225 lid 1 van het Wetboek van Strafrecht (het opmaken van een valse aangifte) mogelijk wordt? Dit zou immers inhouden dat de nieuwe inkeerbepaling een wel zeer beperkte strekking krijgt. Is dit de bedoeling van de regering?

In de Coördinatiewet sociale verzekeringen is geen inkeerbepaling opgenomen. Dit kan tot gevolg hebben dat indien een belastingplichtige inkeert op het gebied van de loonbelasting, hij voor de Coördinatiewet sociale verzekeringen ondanks zijn inkeer tegen een vergrijpboete dan wel strafrechtelijke vervolging zou kunnen aanlopen waar het betreft de premies werknemersverzekeringen op hetzelfde loonbestanddeel. Een aanvulling in de Coördinatiewet sociale verzekeringen op dit punt kan naar het oordeel van de leden van de D66-fractie het aantal gevallen van inkeer doen toenemen. Immers, de consequenties die er zijn voor de premies werknemersverzekeringen kunnen de belastingplichtigen doen besluiten om maar niet tot inkeer te komen. Hoe oordeelt de regering over het opnemen van een inkeermogelijkheid in de Coördinatiewet sociale verzekeringen?

5.6. *Bijzondere waarborgen voor de vergrijpboete*

De leden van de VVD-fractie vroegen of enkel de inspanningsverplichting om de gronden van de aanslag in een voor de betrokkene begrijpelijke taal mede te delen, verdragsrechtelijk juist is. Zij vroegen de regering tevens waarom in bepaalde gevallen de vertaalverplichting op de raadsman wordt afgewenteld. Wordt in die gevallen de kosten van vertaling op de verdachte afgewenteld?

Vervolgens vroegen de leden van de VVD-fractie naar de mogelijkheden de gefinancierde bijstand uit te breiden tot anderen dan advocaten, mits zij deskundig zijn op het betreffende gebied. In dit verband wezen zij op de gevestigde praktijk dat voor effectieve rechtsbijstand in fiscale aangelegenheden doorgaans belastingkundigen worden ingeschakeld. Zij vroegen of het juist is dat ook de Straatsburgse jurisprudentie blijk geeft

van een uitgebreidere uitleg dan de letterlijke uitleg van de Nederlandse tekst van artikel 6 lid 3 letter c EVRM.

De leden van de VVD-fractie constateerden dat het recht op inzage in het dossier is beperkt tot gevallen waarin een vergrijpboete aan de orde is, terwijl de regering heeft aangegeven dat artikel 6 EVRM ook van toepassing is op de verzuimboetes. Zij vroegen zich af waarom in geval van verzuimboetes niet dezelfde rechten gelden als in geval van vergrijpboetes. Tevens vroegen zij zich af het verdragsrechtelijk juist is dat het inzagerecht niet voor het gehele dossier geldt.

Het lid van de RPF-fractie memoreerde dat in de memorie van toelichting bij artikel 67m (bladzijde 54) wordt gesteld dat inzage wordt gegeven in het fiscale persoonsdossier (de legger). Willen de bewindslieden ter voorkoming van misverstanden bevestigen, dat die inzage ook geldt voor de loonbelasting- en omzetbelastingdossiers: de zogeheten mappen?

5.7. Herziening van de strafbepalingen

a. Het «una via»-vereiste

Terzake van het «una via»-beginsel vroegen de leden van de CDA-fractie aandacht voor de terzake van dat punt gestelde in de brief van mr Y. E. J. Geradts en mr. J. J. Vetter (bladzijden 13, 14 en 15). Deze leden zouden ook gaarne een reactie ontvangen terzake van de gevolgen van de inkeerbepaling terzake van een vervolging via het commune strafrecht.

b. Het oogmerk-vereiste

De leden van de VVD-fractie constateerden dat de regering voor strafbare feiten het – geobjectiveerde – «strektingsvereiste» hanteert, in tegenstelling tot het door de Commissie-Van Slooten aanbevolen – gesubjectieerde – «oogmerkvereiste». Hierdoor wordt de beoogde scherpe scheiding tussen strafbare feiten en vergrijpen niet bereikt en wordt het beleid van de boete-inspecteurs afhankelijk of een strafwaardige gedraging als vergrijp wordt beboet danwel als strafbaar feit wordt vervolgd. Deze leden vroegen dan ook of dit beleid zal worden vastgesteld in een nieuwe vervolgingsrichtlijn.

5.8. De aanpassing van de Invorderingswet

Met dr. M. W. C. Feteris hadden de leden van de CDA-fractie zich verwonderd over de zinsnede op bladzijde 25 van de memorie van toelichting waar gesteld wordt dat naast een bezwaarschrift een apart verzoek om uitstel van betaling moet worden ingediend. Is dat niet in strijd met het geldende recht?

De leden van de PvdA-fractie vroegen zich af of uit de memorie van toelichting moet worden afgeleid dat de huidige praktijk gehandhaafd blijft.

6. Budgettaire aspecten

Nu het gewijzigde wetsvoorstel 21 058 niet per 1 januari 1994 in werking is getreden vroegen de leden van de PvdA-fractie op welke wijze deze financiële gevolgen verwerkt zullen worden in de begroting.

7. Het Voorschrift administratieve boeten

Het huidige Voorschrift administratieve boeten (VAB 1993) is – naar het lid van de RPF aannam – mede gebaseerd op artikel 66 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). Is dit juist? Zo nee, wat is dan de wettelijke basis van deze beleidsregels? Hij vroeg wanneer de nieuwe beleidsregels zijn te verwachten en of deze ter kennis van de Kamer worden gebracht alvorens tot een eindoordeel over het wetsvoorstel moet worden geveld. Overigens meende hij dat het niet goed mogelijk lijkt deze wet in werking te doen treden zonder dat de nieuwe beleidsregels (aanpassing van VAB 1993) ook bekend zijn. De belastingdienst zal dan immers niet weten hoe de nieuwe boeten in de praktijk moeten worden gehanteerd.

In artikel 66 is – ook na aanpassing – nog steeds sprake van kwijtschelden stelde het lid van de fractie van de RPF vast. Dit gaf hem aanleiding tot enkele vragen. Het huidige systeem dat gehanteerd wordt om verhogingen (boeten) op te leggen, verloopt in twee fasen. Eerst wordt de boete (100 procent of 10 procent) volgens de wettelijke regel (AWR) vastgesteld; daarna wordt – op basis van artikel 66 en de daarop gebaseerde beleidsregels, vastgelegd in de VAB 1993 – een kwijtscheldingsbesluit genomen. Is het juist dat het woord kwijtschelding in artikel 66 voornamelijk op dit kwijtscheldingsbesluit (met andere woorden op de regels in de VAB 1993) betrekking heeft?

Het hier aan het woord zijn lid begreep echter dat het kwijtscheldingsbesluit in de nieuwe wettelijke regeling verdwijnt. Indien het woord kwijtschelding wel in artikel 66 AWR blijft staan, zal dat woord derhalve een andere inhoud krijgen (met andere woorden: over welke kwijtschelding hebben we het na wetwijziging in artikel 66 AWR?). Wil de staatssecretaris nog eens uiteenzetten welke inhoud – in het licht van het voorgaande – het woord kwijtschelding in artikel 66 AWR had en nu krijgt en wie een besluit daartoe neemt.

II. ARTIKELEN

ARTIKEL I

Artikel I, onderdeel L

Artikel 25, tweede lid

Het lid van de fractie van de RPF leidde uit de redactie van artikel 25 lid 2 AWR, nadat deze is gewijzigd, af dat een belastingplichtige zich, voordat uitspraak wordt gedaan – naar keuze – blijkbaar kan laten horen door de inspecteur of door de boete-inspecteur. Bedoeld zal zijn dat het horen door de boete-inspecteur alleen zal gebeuren als het gaat om een uitspraak op de boete. Dit lid meende dat het daarom in de rede ligt, evenals het geval is in artikel 25, lid 1, toe te voegen aan het tweede lid: na «inspecteur»: «dan wel, indien een uitspraak moet worden gedaan over de boete, door de boete-inspecteur.

Artikel I, onderdeel Y

HOOFDSTUK VIIIA

Afdeling 1: beboetbare feiten, paragraaf 1: verzuimboeten

Artikel 67c, lid 3.

Deze strekt er toe dat als vijf jaar na het ontstaan van de belastingschuld zijn verlopen, geen boete wegens niet tijdig betalen meer worden

opgelegd. Zie bladzijde 42 van de memorie van toelichting, laatste alinea van artikel 67c: het derde lid is bedoeld voor gevallen... verzuim in aangiftegedrag als bedoeld in art. 67b is geconstateerd. Artikel 67c gaat echter over belasting die te laat wordt betaald. Waarom spreekt de memorie van toelichting hier niettemin over aangiftegedrag? Het lid van de RPF-fractie vroeg om een nadere toelichting.

Afdeling 1, paragraaf 2: vergrijpboeten

Artikel 67d, lid 3:

In deze bepaling wordt gesproken over «.....verloop van drie jaar...». Op bladzijde 45 van de memorie van toelichting, 6e regel van boven wordt evenwel gesproken van «...na verloop van vijf jaren...» Willen de bewindslieden op dit verschil ingaan? Is 5 jaar juist, gezien de verwijzing naar artikel 20 lid 4 AWR? Zo ja, ligt deze vijf-jaarstermijn wel voor de hand in het licht van het feit dat een definitieve (ofwel primitieve) aanslag niet later dan drie jaar na het ontstaan van de belastingschuld kan worden opgelegd (artikel 11 lid 3 AWR). Het lid van de fractie van de RPF vroeg daarom of de bewindslieden wilden overwegen aan artikel 67d, lid 3 toe te voegen: «artikel 11 lid 3 laatste volzin is van overeenkomstige toepassing». Zodoende wordt de driejaarstermijn verlengd met het verleende uitstel tot het doen van de betreffende aangifte.

Sprekend over artikel 20 AWR merkte hij nog het volgende op.

Art. 67d gaat over de boete bij een definitieve aanslag bij aanslagbelastingen (zoals inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting). Artikel 20 AWR gaat echter niet over deze belastingen, maar over afdrachtbelastingen (omzetbelasting, loonbelasting). Is deze verwijzing dan wel op zijn plaats?

Artikel 67e

De leden van de PvdA-fractie vroegen een nadere uitleg over het vierde lid in samenhang met de navorderingstermijn van artikel 16 vierde lid AWR (navordering over buitenlandse bestanddelen).

Op bladzijde 46, 18e regel van onder wordt vermeld: «.... na vaststelling van de navorderingstermijn ...». Het lid van de RPF-fractie vroeg of een toelichting gegeven kan worden op het woord termijn in de toelichting?

Artikel 67f

Op bladzijde 47, 5e regel van boven wordt verwezen naar artikel 20 AWR. In dat artikel is geen boete te vinden van 100 procent.

Het lid van de RPF-fractie vroeg of is bedoeld te verwijzen naar artikel 21 AWR?

Afdeling 2: voorschriften inzake het opleggen van administratieve boeten, paragraaf 1: Algemene bepalingen

Artikel 67i

Uit artikel 67i blijkt dat een boete die op het moment van overlijden nog niet is betaald zal vervallen. Het lid van de RPF-fractie vroeg of het juist is dat het deel van de boete dat voor het overlijden is betaald in stand blijft? Is de systematiek dat indien – bijvoorbeeld door onwetendheid – betalingen van een deel van de boete na overlijden plaatsvindt, een teruggave zal volgen voor het deel van de boete dat na overlijden is voldaan? Is de wettelijke basis daarvan (ook) artikel 67i?

Artikel 67j

De belastingplichtige behoeft blijkens dit artikel niet mee te werken – ook niet als hem dat wordt gevraagd – aan mondeling of schriftelijk verstrekken van gegevens of inlichtingen. In artikel 67i (verhoor) is de cautie opgenomen; in artikel 67j echter niet. Iemand die wordt verhoort,

wordt tevoren meegedeeld dat hij niet tot antwoorden verplicht is. Verdient het daarom geen aanbeveling dat iemand die een brief ontvangt – bedoeld om informatie te verstrekken ter onderbouwing van de boete – in ieder geval standaard gewezen wordt op de bepalingen van artikel 67j (namelijk dat hij niet verplicht is actief informatie te geven)? Voor de goede orde merkte het lid van de fractie van de RPF op dat dit los staat van de – elders gemaakte opmerking in de memorie van toelichting – dat er bij een schriftelijk verzoek geen sprake is van een «directe confrontatie» tussen belastingplichtige en de boete-inspecteur. In ieder geval meende dit lid dat de verdragsbepalingen er toe strekken dat er bij belanghebbende geen enkel misverstand mag bestaan voor welk doel de schriftelijke informatie wordt gevraagd. Indien daarover wel misverstand bestaat, loop de fiscus het risico de beroepsprocedure te verliezen.

Het lid van de fractie van de RPF vroeg nog waarom artikel 67j alleen van toepassing op vergrijpboeten en niet op verzuimboeten?

Afdeling 2, paragraaf 2: bijzondere bepalingen voor vergrijpboeten

Artikel 67k

Op bladzijde 39 van de memorie van toelichting, vlak boven de paragraaf Samenloop wordt verwezen naar artikel 67k als het gaat om een toelichting op de uitzondering op het tegelijk opleggen van de aanslag en de boete. Bij de toelichting op artikel 67k ontbreekt evenwel een nadere toelichting over dit onderwerp. Het lid van de RPF-fractie vroeg welke toelichting wordt bedoeld?

Artikel II, onderdeel E

Bladzijde 60, toelichting Artikel II, onderdeel E.

Het lid van de fractie van de RPF meende dat de toelichting wat betreft verwijzing naar artikelen niet geheel correct is. Hij kreeg de indruk dat 67e moet zijn 67d; 67g moet zijn 67c; en 67h moet zijn 67f. Is dit juist?

De voorzitter van de commissie,
Linschoten

De griffier van de commissie,
Groen

Appendix bij het voorlopig verslag van wetvoorstel 23 470

Commentairelijst naar aanleiding van de oproepen in de Nederlandse Staatscouranten van 5 en 26 november 1993.

1. Brief van mr. J. D. Schouten van 22 november 1993
2. Brief van Coopers & Lybrand (ondertekend door dr. M. W. C. Feteris) van 23 november 1993
3. Brief van Hertoghs c.s. (ondertekend door J. J. M. Hertoghs) van 26 november 1993
4. Brief van mr. Y. E. J. Geradts en mr. J. J. Vetter van 27 december 1993
5. Brief van de Unie van Waterschappen (ondertekend door mr. H. J. M. Havekes) van 10 januari 1994
6. Brief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (ondertekend door mr. K. G. de Vries) van 12 januari 1994
7. Brief van de Raad van Nederlandse Werkgeversverbonden VNO en NCW (ondertekend door prof. dr. P. H. A. M. Verhaegen) van 13 januari 1994
8. Brief van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (ondertekend door mr. K. Nauta) van 13 januari 1994
9. Brief van de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs (ondertekend door F. C. J. M. Drinkenburg) van 26 januari 1994